

Det biodynamiske bofællesskab Torpegård

Ved Marianne Jung Christensen og Tenna Andersen

Tilbage i 2011 annoncerede Per Uglebjerg bl.a. i Antroposofi efter mennesker, der var interesseret i at opbygge et biodynamisk bofællesskab. Per Uglebjerg og hans kone Birgit Madsen driver et biodynamisk landbrug i Horne nær Faaborg, og sammen med 3 søstre havde Per arvet sin fødegård, Uglebjerggård, som lå øst for Faaborg, naturskønt med strandgrund. Perfekt som rammen for et mindre bofællesskab, hvor det biodynamiske jordbrug skulle være i centrum.

Snart var vi en gruppe på 8 personer, der forhandlede med kommunen om en ny lokalplan med tilladelse til at bygge op til 12 huse, hvad der imidlertid viste sig at blive umuligt grundet flere forskellige regler for, hvor man må bygge på dansk jord.

Fælleslugning

Fra mark til bofællesskab

Efter en ihærdig indsats i 4 år måtte vi indse, at kampen om Uglebjerggård var tabt, men da vi kiggede os omkring i nabolaget, fandt vi en ejendom, Torpegård, i landsbyen Dier-næs, som så ud til at ligge mere ideelt i forhold til en ny lokalplan med byggegrunde, men stadig i skønne omgivelser med Holstenshus' store skovområde lige bag os, kun 4 km til stranden og det sydfynske øhav samt Faaborgs kulturliv. Torpegård med 7,7 ha jord og en mindre trelænget gård i meget dårlig stand var ikke umiddelbart til salg, men ejeren var ikke uinteressert i at sælge til den 'rigtige' pris. Kommunen var meget samarbejdsvillig, og ret hurtigt blev der lavet en ny lokalplan med 2 byggefelter på en af markerne beliggende op til eksisterende bebyggelse i landsbyen. I de to byggefelter var der plads til 12 byggegrunde. Den 1. marts 2017 købte vi ejendommen og dannede en grundejerforening. Bofællesskabsgruppen havde i mellemtiden gennemgået en mindre forvandling: 2 familier havde forladt gruppen og 2 nye familier var trådt ind, så 5 bygge-

grunde var afsat. Siden er der kommet 2 nye familier til. Nogle har valgt at bosætte sig i små midlertidige skurvogne, mens den endelige bolig bliver bygget. På nuværende tidspunkt er 3 boliger færdige og 3 under planlægning og opbygning. Nogle bygger i træ, andre i halm, men alle i bæredygtige materialer. De fleste beboere er 60+, så vi søger efter fortrinsvis yngre mennesker gerne med børn til de sidste 5 byggegrunde, – 2 unge børnefamilier er allerede optaget i vores gruppe, men har endnu ikke besluttet sig for at købe en grund.

Her i startfasen er vi naturligvis meget optaget af husbyggeri. Men inden vi kom så langt, skulle jorden undersøges af arkæologer for spændende oldtidsminder. De fandt heldigvis ikke noget særligt interessant, for i så fald skulle vores

Der røres humuspræparat

grundejerforening have bekostet udgravningen, og vores byggeprojekter ville være blevet betydelig forsinket.

Derefter skulle grundene byggemodnes med vej, parkeringsplads, eget rensningsanlæg og tilslutning af el, vand og kloakrør. Vores fælleshus trængte også til en ordentlig renovering, så det kunne bruges som fælleshus til vores møder og andre arrangementer. I stalden er den ene ende nu blevet indrettet til keramikværksted for en af de kommende beboere.

Det biodynamiske jordbrug

Derudover er vores fælles projekt de 7 ha jord, som skal drives biodynamisk. På en biodynamisk ejendom skal der være drøvtyggere. I øjeblikket tygger en mindre flok får drøv på markerne, men vi ser frem til, at en familie, som er grundejer, men endnu har ikke solgt deres nuværende gård, kommer hertil med en lille flok skotsk højlandskvæg. Vi håber, at markerne vil være i stand til at producere foder nok

til dyrene, så vi kun skal indkøbe et mindre supplement. Der er fra det første år blevet etableret en køkkenhave, hvor der dyrkes mange forskellige grøntsager og blomster i faste bede, som ikke bliver gravet eller betrådt. Når grøntsagerne er høstet, sør vi grøngødning i bedene. Vi har fået en stor bunke kogødning fra en økolog i området, og det blander vi med grøntaffald og hønsegødning fra vores 20 smukke æglæggende 'blomster-høns'. Kompostbunken tilsættes de biodynamiske kompostpræparater og strøs ud på bedene

Renovering af fælleshus

om foråret, inden der sås. I fælleshuset hænger Maria Thuns såkalender, som bliver konsulteret inden aktiviteter i køkkenhaven og på markerne. I haven har vi sat en 200 liters trætonde op og fastgjort en rørepind til en velegnet gren, så vi nemt kan røre humus- og kiselpræparat. De skal røres (dynamiseres) en time inden de kan sprøjtes ud henholdsvis forår og sommer på markerne og i køkkenhaven. Når køerne kommer til gården, er det tanken, at de skal flyttes rundt på mindre arealer, så de kun græsser på et mindre stykke af marken 1-2 dage i træk, inden de flyttes til næste stykke – efter det holistiske afgræsningsprincip. Højlandskvæget er en meget hårdfør race, kødkvæg, som kan gå ude hele året og kun kræver skygge for sommervarmen og få læskure. De er kendt for deres store og meget smukke horn, og hornene er jo ifølge Rudolf Steiner meget vigtige for koen. Vi håber, at disse dyr sammen med flittig præparatanvendelse vil øge jordfrugtbarheden og kunne spores i humusindholdet. Vi har desuden plantet 50 økologiske frugttræer af mange

forskellige sorter i et indhegnet område. De er meget små, - der vil gå en del år, før vi kan høste frugt. Hvis det er muligt, kunne det også på længere sigt være sjovt at dyrke lidt korn til dyr og mennesker. Det skal endvidere nævnes, at der er sat foreløbig to bistader op. Med hensyn til biodiversitet planlægger vi at plante en del hegn som læ for den stærke vestenvind og ly for insekter og fugle. Vi har en lille skov på ejendommen, et vådområde, samt en eng, som ikke må pløjes eller tilsås, men gerne afgræsses eller slås.

Dyrehold

Et bæredygtigt liv:

Med bofællesskabet Torpegård ønsker vi at bryde med nogle af de gængse normer i samfundet. Vi vil gerne vise, at der findes et alternativ til det forjagede hverdagsliv, som mange er fanget i. Nøgleordet for os er bæredygtighed – dette gælder ikke kun i forhold til vores byggerier, den måde, vi vil dyrke jorden på, og de valg, vi foretager i vores politiske liv, men ligeså meget, at det liv, vi lever, skal være bæredygtigt. Der skal være balance og tid til nærvær. Det var også lige præcis disse tanker, der i første omgang fik familien på 4 (David, Tenna, Villiam og Elliot) til at vælge at flytte til Torpegaard.

Familien fortæller: For nogle år siden i juleferien havde vi fået nok af at være en del af hamsterhjulet. Det var simpelt hen ikke tilfredsstillende at skulle få en hektisk hverdag til at gå op med 2 børn, 2 fuldtidsjobs samt hus og have, der skulle passes. Samtidig skulle vi også kæmpe med den dår-

lige samvittighed overfor børnene, som var længere i institution, end vi synes var optimalt, for ikke at tale om, at de er blevet sendt afsted i institution, selvom de har været sløje og havde brug for en fridag, fordi det var svært at aflyse aftaler på arbejdet. Og hvis det udviklede sig til feber, var det nødvendigt at gemme barnets sygedag til egentlig sygdom. Udover dette var der også en længsel efter at komme tættere på naturen, være selvforsynende med kød og grøntsager så vidt muligt, og give børnene nogle rammer, som kan fremme deres udfoldelsesmuligheder og de værdier, som for os er vigtige. Det er f.eks. vigtigt for os, at børnene forstår og sætter pris på, hvor maden kommer fra, og hvorfor det er vigtigt, at vi behandler naturen på en respektfuld måde.

Det vigtigste for os var, at der skulle være mere overskud og nærvær i hverdagen. Der skulle være mere tid sammen med børnene. Løsningen for os blev, at Tenna sagde sit fuldtidsjob op, for at kunne være husmor og være sammen med børnene til hverdag. Med kun én indtægtskilde har det også været nødvendigt for os at stille skarpt på prioriteringer, og hvad vi rent faktisk har brug for. Ikke mindst, og måske især, i forhold til husbyggeriet. Vi har derfor valgt ikke at bygge vores drømmehus, men i stedet fokuseret på vores drømmeliv. Vi bor derfor nu i en pavillon på 33 kvm, som vi har gennemrenoveret – primært med genbrugsmaterialer. Vi har planer om en tilbygning med tiden, men efter et år, hvor vi har boet på 33 kvm, har vi fundet ud af, at tilbygningen slet ikke behøver at være så stor som først tænkt og bygger derfor kun 30 kvm til. Vi har også fundet ud af, at der er en stor værdi og frihed i at kunne nøjes, selvom det i store dele af samfundet næsten er at betragte som skamfuldt.

Da vi tog beslutningen om at ændre på vores liv, var det ikke et bofællesskab, vi søgte efter, og vi havde faktisk aldrig tænkt, at vi havde lyst til at bo i bofællesskab. Men efter flere snakke med Davids forældre, som var ved at starte Torpegård bofællesskab op, så vi, at der var mange fordele ved denne boform – særligt med tanke om mere selvforsyning og flere hænder til at løfte denne opgave. Vi har dog undervejs i processen fået øjnene op for, hvor givende det er at bo og omgås med mennesker, som man selv har valgt at bo sammen med. Hvilken gave det er at mødes med sine naboer til en smuk gåtur, en spontan aftensmad, lugning i urtehaven m.m., og blive inspireret af hinanden i alle livets udfoldelser. Hvilken gave det også er for vores børn, at de hver dag trygt kan løbe over til deres bedsteforældre eller de andre naboer til leg og hygge.

Vi siger ikke, at vi har fundet opskriften til det gode liv... Men det er tæt på.

Biodynamisk gulerod